Raadsvragen Programmabegroting en Belastingvoorstellen 2019

Vergaderingen van	Vergaderdatum
Financiële commissie	17-10-2018 (grijs gearceerde antwoorden zijn reeds in de vergadering fin.commissie verstrekt).
Opinieraad bestuur	25-okt-18
Gemeenteraad	8-nov-18

Nr*	Fractie	Pg.	Vraag	Antwoord
1a	AKT		1. Hondenbelasting a. Graag een overzicht van de opbrengsten hondenbelasting 2016, 2017 en YTD 2018	Opbrengsten hondenbelasting: 2016: € 157.263 (zie jaarstukken 2016 p. 106); 2017: € 135.715 (zie jaarstukken 2017 p. 98); 2018: € 118.995 (t/m augustus 2018).
1b	AKT		b. Graag een overzicht van de kosten, die betrekking hebben op kosten die hierop betrekking hebben.	Een overzicht met de kosten die in relatie staan tot de geraamde opbrengsten van de hondenbelasting treft u als aparte bijlage bij deze antwoorden aan.
2a	AKT		2. Afvalinzameling met ingang van de invoering van DIFTAR a. Welke hoeveelheden, gesplitst per soort afval, zijn er verwerkt sinds de invoering van Diftar?	Voor de hoeveelheden en de soorten afval wordt verwezen naar de in bijlage toegevoegde grafiek en tabel van de gemeente over de periode 2012 (jaar voorafgaand aan invoering Diftar) tot en met 2018.
2bc	AKT		b. Welke hoeveelheden zijn daarvan aangeboden op de milieustraat via de “gratis” tikken? c. Hoeveel tikken zijn er bijgekocht in deze jaren?	De gevraagde gegevens zullen worden nagezonden via de griffie.
2d	AKT		d. Wat zijn de kosten geweest voor afvalverwerking Kortom een rekenkundige motivatie waarom de tarieven voor de restafvalcontainers met 50% moeten stijgen.	Op p. 5 van het raadsvoorstel bij de belastingverordeningen leest u, onderbouwd met detailcijfers, dat wij een toename van de lasten voorzien van € 389.283. Dit voorziene tekort op 'afval' wordt slecht gedeeltelijk gedekt door een tariefaanpassing volgens het principe 'de vervuiler betaalt'. Daarnaast is een extra uitname uit de voorziening benodigd om een verdere tariefstijging op dit moment te voorkomen. Inwoners kunnen zelf hun lasten beïnvloeden door goed scheidingsgedrag. In aanloop naar de perspectievennota 2020 worden verdere flankerende maatregelen uitgewerkt.
2e	AKT		Graag ook een opgave van het aantal kwijtscheldingen vanaf invoering Diftar en welke bedragen daarmee gemoeid zijn.	Kwijtschelding afvalstoffenheffing: 2013: € 62.981; 2014: € 55.520; 2015: € 68.295 (378 kwijtscheldingen); 2016: € 60.847 (357 kwijtscheldingen); 2017: € 70.119 (383 kwijtscheldingen); 2018: € 58.268 (384 kwijtscheldingen; bedrag tot en met augustus 2018).
3	AKT	85	Pagina 85, 1e alinea: “Alles wijst er op dat de kosten nog verder zullen oplopen.” Wat zijn deze aanwijzingen?	We gaan uit van een aantal veranderingen. Het ministerie heeft ten eerste een fiscale vergroeningsbrief verzonden, wat voor Woensdrecht neerkomt op een extra heffing van € 50.000 op restafval. Ten tweede is nu rekening gehouden met een groter aantal kwijtscheldingen op het gebied van afvalstoffenheffing omdat dit vorige jaren te laag begroot is gebleken. Als derde ontwikkeling is het gebruik van de milieustraat toegenomen, wat extra kosten met zich meebrengt. Ten vierde is de kwaliteit van het aangeboden plastic van slechtere kwaliteit, wat zorgt voor meerkosten voor de verwerking. Tot slot is de egalisatiereserve, waaruit tegenvallers op het gebied van afval mee opgevangen konden worden, uitgeput. In de tarieven hebben we deze verandering gedeeltelijk verwerkt; 2019 is een eerste stap. Uiteindelijk willen we naar kostendekkendheid.
4	ABZ	20	We hanteren voor de werkbegroting Sociaal Domein het principe ´´In = Uit''. U schrijft dat we de komende jaren tekorten voorzien. Deze blijven binnen de reserve Sociaal Domein. Is er een prognose hoe lang wij de tekorten uit de reserve kunnen ontnemen?	De stand van de reserve Sociaal Domein bedraagt met de Programmabegroting 2019 € 1 miljoen. Met de huidige voorziene tekorten betekent dat dat de reserve in ieder geval nog tot en met 2022 voldoende is om deze tekorten op te vangen: 2018: tekort €328.000 2019: tekort €397.000 2020: tekort €110.000 2021: tekort € 128.000 2022: tekort €15.000 Totaaltekort € 978.000 Het is echter jaarlijks aan de gemeenteraad om te bepalen of tekorten inderdaad uit de reserve sociaal domein dan wel op alternatieve wijze gedekt moeten worden (tot op heden is de reserve niet aangesproken). Het antwoord op de gestelde vraag is dus mede afhankelijk van de door de gemeenteraad in de toekomst te maken keuzes, op basis van de jaarstukken over genoemde jaren. Tekorten in het sociaal domein zijn tot nu toe steeds opgevangen met het jaarrekeningresultaat, waardoor aanspraak maken op de reserve naar het oordeel van de gemeenteraad niet nodig is geweest.

Nr*	Fractie	Pg.	Vraag	Antwoord
5	ABZ	33	We zien in het overzicht BBV beleidsindicatoren dat we t.o.v. gelijke gemeenten op een aantal disciplines fors wat hoger zitten. Op de onderdelen 3,6 en 10 zelfs boven het landelijk gemiddelde. Wat is hier de oorzaak van?	**Indicator 3**: er is geen directe oorzaak te benoemen waarom het aantal Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement in de gemeente Woensdrecht hoger is ten opzichte van de spiegelinformatie. Ten opzichte van de tweede helft 2016 en de eerste helft 2017 is, ondanks een lichte verschuiving tussen de maatwerkarrangementen, het aantal Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement stabiel gebleven. Het uitgangspunt is dat iedereen die dit nodig heeft zorg en ondersteuning op maat krijgt. **Indicator 6**: Gemeente Woensdrecht heeft te maken met een groot aantal leerlingen die in het buitenland (met name België) naar school gaan. Voor deze leerlingen ontstaat, na ontvangst van het beroep op vrijstelling en bewijs van inschrijving en geregeld schoolbezoek, van rechtswege een vrijstelling voor de duur van een schooljaar. Deze vrijstellingen lopen op 31-07 af. Sinds 01-08 krijgen deze leerlingen de status 'absoluut verzuim'. De cijfers voor het jaarverslag worden op 01-08 gedraaid. Pas daarna wordt van de meeste leerlingen duidelijk dat ze onderwijs in het buitenland volgen en ontstaat in een later stadium de vrijstelling. Als men de gegevens op het dashboard van “Waar staat je gemeente” bekijkt, valt op dat bij alle grensgemeenten die veel met vrijstellingen artikel 5 sub c (onderwijs buitenland) te maken hebben (zoals: Baarle-Nassau, Roosendaal, Woensdrecht), het absoluut verzuimcijfer hoger ligt. **Indicator 10:** De gemeente Woensdrecht heeft een jeugdzorginstelling binnen haar gemeentegrens staan, Almata. De jongeren die hier geplaatst worden hebben allemaal een jeugdbeschermingsmaatregel. Bijna alle jongeren komen uit andere gemeenten, echter een jongere die onder voogdij bij Almata is geplaatst wordt in de gemeente Woensdrecht ingeschreven en is de gemeente Woensdrecht ook verantwoordelijk voor. Hierdoor is het cijfer voor de gemeente Woensdrecht hoger dan in vergelijkbare gemeenten en het landelijk cijfer.
6	ABZ	59	De kosten voor afvalverwerking stijgen. De gemeente heeft als uitgangspunt de vervuiler betaald. Door verhogen van variabele kosten wordt het tekort gefinancierd. Wel gaan we ervan uit op termijn niet meer dan 100 kg per persoon aan restafval te produceren. Wat als deze stelling van 100 kg per persoon niet wordt gehaald?	Ook het college gaat ervan uit dat de doelstelling wordt gehaald. Als het gaat om afvalinzameling en -verwerking zijn er verschillende 'knoppen' waar aan gedraaid kan worden om het scheidingsgedrag te beïnvloeden. Een verdere verbetering van het scheidingsgedrag is nodig om de kosten beheersbaar te houden en om aan onze milieudoelstellingen te voldoen.
7	ABZ	60	Worden er in de periode 2020-2022 nog investeringen verwacht door de gemeente aan Aviolanda? Zo ja, voor welke bedragen?	Nee, er worden geen extra financiële middelen gevraagd. De reeds beschikbaar gestelde bedragen in 2014 en de reserve 'Maintenance Valley' zijn toereikend.
8	ABZ	61	In het BBV indicatorenoverzicht zien wij een overschrijding van Jeugdwerkloosheid van ca. 25% t.o.v. gelijke gemeenten. Wat is hiervan de oorzaak?	De BBV-indicatoren (die de gemeente verplicht is te gebruiken) laten zien dat de gemeente Woensdrecht in 2015 een hogere jeugdwerkloosheid kende dan gemeenten van gelijke grootte, maar lager dan het landelijke cijfer. Meer recente cijfers van het CBS laten zien dat de jeugdwerkloosheid sindsdien sterk gedaald is, met een zeer sterke daling in de gemeente Woensdrecht (https://www.omroepbrabant.nl/nieuws/225339/Hoeveel-jongeren-in-jouw-gemeente-zijn-werkloos-KAARTJE). Maar wat was nu de oorzaak voor het hogere percentage in 2015 ten opzichte van gemeenten met een vergelijkbare grootte (maar lager dan landelijk)? De hogere (jeugd)werkloosheid van destijds was het gevolg van de economische conjunctuur. Dit geldt nog in grotere mate voor werkloosheid onder jongeren. Zij zijn immers toetreders tot de arbeidsmarkt. De mate waarin een regio wordt beïnvloed door economische schommelingen, evenals het tempo van economisch herstel, is afhankelijk van een complexiteit van factoren. Wat zijn bijvoorbeeld de dominante sectoren in een regio en in welke mate worden deze beïnvloed door de economische conjunctuur? Daarom is een vergelijking met gemeenten uit de regio van meer betekenis dan een vergelijking op basis van gemeentegrootte. Wanneer we het percentage jeugdwerkloosheid uit 2015 vergelijken met onze buurgemeenten, zien we dat de gemeente Woensdrecht (1,21) aanzienlijk lager scoort dan de gemeenten Bergen op Zoom (1,74) en Steenbergen (1,6),
9	VVD	28	De begroting beschrijft dat "de regie over jeugdzorg […] in de eerste plaats bij de jeugdigen en ouders zelf [ligt]," dat "Professionals getraind worden in de omslag van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'. Wat wordt er hier precies bedoeld met 'zorgen dat' in plaats van 'zorgen voor'? Waar ligt de grens van de eigen regie bij ouders en de jeugdige in de jeugdzorg?	Reeds in 2014 is het aspect "van zorgen voor, naar zorgen dat" in een presentatie over de jeugdzorg aan de orde geweest, waarmee duidelijk wordt dat dit geen nieuw fenomeen binnen het nieuwe jeugdzorgstelsel is. De insteek is om te stoppen met het denken in beperkingen, maar maatwerk durven te leveren, afgestemd op de behoefte van de cliënt. Dit alles vraagt een andere denkwijze van de mensen die werken in de (jeugd)zorg. 'Niet meer zorgen voor, maar zorgen dat.' Het gaat om het herstellen van de balans: tussen zorgen voor gezinnen en zorgen dat gezinnen hun hulpvraag op kunnen lossen; tussen specialistische zorg en preventie en ondersteuning; tussen zorg gericht op het individuele kind en en zorg gericht op het hele systeem rond het kind; tussen intramurale zorg en en extramurale zorg. De grens van de eigen kracht/regie zal voor iedereen verschillend zijn en daarop zal door de professionals geanticipeerd worden.
10	VVD	28	De VVD merkt op dat het goed is dat het college oog heeft voor preventie van psychische problemen. Wat wil het college doen om psychische problemen als depressie en eenzaamheid te voorkomen? Want een groot probleem bij het voorkomen en tegengaan hiervan is dat mensen met bijvoorbeeld een depressie niet weten wat ze mankeren en een buitengewoon hoge drempel voelen hulp te zoeken.	Dit wordt uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma volksgezondheid (inclusief jeugdgezondheid) Brabantse Wal. Overigens is preventie van psychische problemen de afgelopen jaren ook al een speerpunt geweest. Voorbeelden van activiteiten in de afgelopen jaren zijn bijvoorbeeld geweest KIES (spel/praatprogramma voor kinderen in echtscheidingssituaties), SOVA trainingen (sociale vaardigheid) maar ook valt te denken aan de Huiskamers en bewegingsactiviteiten.

Nr*	Fractie	Pg.	Vraag	Antwoord
11	VVD	34	De VVD is van mening dat dat haar gemeentegenoten meeprofiteren van de evenementen in de gemeente. Wat zijn de indicatoren dat het enthousiasme en de betrokkenheid van inwoners zijn vergroot voor het fietsen en het fietsaanbod in de gemeente; dat de betrokkenheid van inwoners is gestegen voor de sportevenementen; en dat de leefbaarheid hierdoor is vergroot?	Voor het fiets- en wielerplan 2017-2020 is in 2016 onderzoek gedaan onder inwoners en bezoekers van de gemeente Woensdrecht. Hierbij is onder andere het enthousiasme en de betrokkenheid van inwoners getoetst. In 2020/2021 zal dit onderzoek opnieuw plaatsvinden om de ontwikkelingen van het fiets- en wielerplan in beeld te kunnen brengen.
12	VVD	40	De VVD vindt het belangrijk dat iedereen die dat wil kan genieten van sport en is blij dat sportorganisaties ondersteuning daarvoor krijgen vanuit het college. Voor de leefbaarheid van ieder dorp zijn sportverenigingen een goede positieve kracht. Welke uitdagingen ziet het college bij sportverenigingen en op welke manier hoopt het college hier sturing aan te geven?	Op dit moment is de gemeente samen met de BWI bezig om de sportverenigingen meer te betrekken bij het algemene sportaanbod. Dit doen zij onder andere door middel van de sportboekjes waarin alle sportaanbieders worden vermeld. Daarnaast wordt er gekeken hoe wij de sportverenigingen beter kunnen ondersteunen bij veelvoorkomende vraagstukken en worden onderlinge samenwerkingen opgezocht en gestimuleerd. Ook wordt er gezamenlijk gekeken naar de verduurzaming van sportverenigingen. Sportverenigingen worden in onze gemeente goed gefaciliteerd. Dit gebeurt door instrumenten als subsidies en voorzieningen als accommodaties. Het beleid hiervoor is door uw raad in de voorgaande jaren vastgesteld en het college voert dit uit. Onze gemeente biedt onder andere: Sportnota (gericht op toerisme, recreatie en branding); Breedtesport (buurtsportcoach); Jeugdsportfonds; Subsidiebeleid, looptijd is tot en met 2020. Volgend jaar wordt dit geëvalueerd. Net als voorgaande keren, is uw inbreng als raad hierin onmisbaar. Uw visie en gewenste beleidsontwikkelingen worden hierin meegenomen. Op dit moment zijn er geen signalen bekend die een wijziging of aanpassing van uw beleid vragen.
13	VVD	46	Droge periodes hebben zich afgewisseld met extreme regenbuien afgelopen jaren. De VVD verneemt het plaatsvinden van een gebiedsdekkende stresstest. Wanneer gaat deze plaatsvinden?	De voorbereidingen voor de gebiedsdekkende stresstest zijn reeds gestart. Met de stresstest wordt gestart op 1 november 2018.
14	VVD	46	De klimaatextremen en de overlast hiervan (zowel droogte als extreme wateroverlast) zijn een van de grotere opgaves voor de gemeente Woensdrecht. De VVD is blij dat er met alle relevante stakeholders hierover een dialoog komt. Wat zijn volgens het college de grootste risico's?	Het doel van de klimaatstresstest is onder andere het inzicht krijgen in de kwetsbaarheden bij klimaatverandering. Er zal een analyse uitgevoerd worden voor wateroverlast, droogte en hittestress. Uit de klimaatstresstest zal blijken waar de grootste risico's liggen. Deze worden vervolgens in de risico/klimaatadaptatiedialoog besproken met verschillende relevante partijen.
15	VVD	48	De VVD is blij dat er ruimte komt voor het onderhoud en het plaatsen van speeltoestellen. Wat gaat het college doen om achterstallig onderhoud te voorkomen aan de speeltoestellen? In welke mate is de gemeente aansprakelijk voor de veiligheid van de speeltoestellen?	Om achterstallig onderhoud van speeltoestellen te voorkomen heeft het college vanaf 2019 jaarlijks € 60.000 euro opgenomen in de begroting. Dit zou afdoende moeten zijn om de huidige toestellen te onderhouden. De gemeente is aansprakelijk voor de veiligheid van alle speeltoestellen die op grond van de gemeente staan.
16	VVD	57	De VVD is blij dat het college als doelstelling een goed bereikbaar en aantrekkelijk winkelaanbod heeft en is nieuwsgierig naar het koopstromenonderzoek. Welk doel heeft dit onderzoek en welke indicatoren worden hier getoetst?	Koopstromenonderzoek biedt inzicht in de aanbod en vraagverhouding van consumentengedrag en het winkelaanbod. Doel is om hiermee (door confrontatie van vraag en aanbod) te kunnen bepalen welke keuzes voor de ruimtelijke en economische positie van de lokale detailhandel kunnen/moeten worden gemaakt. (“Voldoende én passende winkels op de juiste plekken”, bepalen van de economische marktruimte, de ideale ruimtelijke structuur, de samenstelling van het winkelaanbod naar branches, aantal en omvang). Een goed aangeschreven onderzoeksbureau definieert het als volgt: *KOOPSTROMENONDERZOEK* *Waar kopen Nederlanders doorgaans hun dagelijkse en niet dagelijkse boodschappen? Dicht bij huis of zijn ze bereid er voor te reizen? Wat maakt de bezochte aankooplocatie aantrekkelijk? Wat en hoeveel kopen Nederlanders online en wat doen ze op zondag in een winkel? Vragen die worden beantwoord met Koopstromenonderzoek. Koopstromenonderzoek brengt het koopgedrag van consumenten in kaart en laat veranderingen in dit gedrag in tijd en plaats zien. Gegevens over koopgedrag en –beleving bieden zicht op het functioneren van detailhandel en vormen ‘bouwmateriaal’: met gegevens over koopstromen kan gericht worden gewerkt aan een toekomstbestendig winkelaanbod voor inwoners en bezoekers.*
17	VVD	60	De VVD is verbaasd dat er geen investeringen worden gedaan in de economie dit begrotingsjaar. Kan het college dit verklaren en kan het college vertellen of de verwachting is dat dit in de toekomst wel gaat gebeuren? Investeren in de aantrekkelijkheid van ons vestigingsklimaat en mogelijkheden bedrijvig bezig te zijn is goed voor de leefbaarheid van de gemeente.	De gemeente Woensdrecht participeert volop in de regionale economische agenda die momenteel wordt voorbereid. Onze werkgelegenheidspositie van Aviolanda en ons sterk MKB worden hierin geborgd. Dit heeft nog geen weerslag in de gemeentelijk begroting voor 2019, er wordt wel een regionaal financieringsfonds voorbereid dat de uitvoering van de economische agenda moet steunen. Naar verwachting volgt hierover in Q1 2019 het eerste voorstel naar de 19 deelnemende gemeenten in de regio West-Brabant. Daarnaast is er voor de lokale ondernemers ook voor 2019 en volgende jaren een budget beschikbaar voor stimulering van hun promotie en activiteiten.

Nr*	Fractie	Pg.	Vraag	Antwoord
18	VVD	90	Hoe is de lokale lastendruk berekend? Wat voor type gezin, met welke heffingen; welk waterverbruik; hoeveel ledigingen afval met de restcontainer? Hoe representatief is dit rekenvoorbeeld voor een huishouden in de gemeente?	Voor de berekening van de lokale lastendruk wordt aangesloten bij het Coelo (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) die jaarlijks de 'Atlas van de lokale lasten' publiceert. Voor de berekening van de gemeentelijke woonlasten baseert het Coelo zich op de ozb, afvalstoffen- en rioolheffing. Voor de berekening van de ozb wordt gebruik gemaakt van de gemiddelde woningwaarde van de gemeente Woensdrecht, zoals deze door het CBS wordt gepubliceerd, vermenigvuldigd met het voor dat jaar geldende ozb-tarief. Voor de rioolheffing wordt het tarief van het betreffende jaar van het vastrecht voor een woning met meerdere personen gehanteerd. Voor de berekening van de afvalstoffenheffing wordt het 'gemiddeld' aanbiedgedrag gehanteerd, gebaseerd op de 240 liter restafvalcontainer omdat deze container op dit moment het meest wordt gebruikt in de gemeente Woensdrecht. In de berekening van de lokale lastendruk wordt uitgegaan van een gezin (meerpersoonshuishouden) met een eigen woning.
19	VVD	90	Hoe wordt de stijging in lastendruk per jaar van € 31 verklaard?	De lastendruk is samengesteld uit een drietal componenten: ozb, rioolheffing en afvalstoffenheffing. De ozb stijgt licht als gevolg van inflatiecorrectie, rioolheffing blijft gelijk en afvalstoffenheffing neemt toe maar is door de burger zelf beïnvloedbaar door middel van goed scheidingsgedrag.
20	VVD	101	Uit pagina 46 van deze begroting begrijpt de VVD dat waterhuishouding hoog op de agenda staat van dit college. Waarom dalen de uitgaven aan onderhoud aan watergangen met € 38.000?	In de programmabegroting 2018 zijn via budgetoverheveling eenmalig middelen (€ 32.875) opgenomen voor het uitvoeren van een onderzoek naar de onderhoudstoestand van duikers en kunstwerken. Worden deze eenmalige middelen in 2018 buiten beschouwing gelaten dat liggen de begrote uitgaven voor 2018 nagenoeg op hetzelfde niveau als 2019.
21	D66		**Vraag over belastingverordeningen:** Is er overwogen om het vaste tarief afval stoffen naar beneden bij te stellen en het variabele tarief verder te verhogen? Zo ja wat is de uitkomst hiervan? Zo nee wat zijn de tarieven die we moeten hanteren om tot hetzelfde begrotingsresultaat te komen.	Nee, dit is niet overwogen. Als één van de uitgangspunten is genomen dat de vervuiler betaalt. Vandaar dat het variabele tarief is verhoogd. De komende periode worden er diverse maatregelen in beeld gebracht met de daarbij behorende kostenaspecten. Aan de hand van verschillende denklijnen zal bekeken worden hoe de tariefstelling op een verantwoorde en realistische wijze plaats kan vinden en hoe dit zich verhoudt tot het begrotingsresultaat.
22	D66		**Vraag over belastingverordeningen:** Is het mogelijk om de inwoners individueel informatie te verstrekken met betrekking tot het aantal kilo's afval zodat mensen bewust kan wordt over hun afvalscheidingsgedrag?	Nee, dat is helaas niet mogelijk omdat Woensdrecht werkt volgens het Diftar volumefrequentie systeem. Dat betekent dat wordt betaald op basis van het aantal ledigingen x de inhoud van een kliko. Aangezien niet elke kliko vol hoeft te zitten als hij wordt aangeboden, kan op basis daarvan geen indicatie worden gegeven van het aantal kilo's per persoon.
23	D66	12	De aanpassing van de rekentarieven WOZ leidt tot een herziening van de belastingcapaciteit. Kan dit punt toegelicht worden?	Hoeveel geld individuele gemeenten uit het gemeentefonds krijgen, hangt onder andere af van de kenmerken en de belastingcapaciteit van de gemeenten. Dit worden maatstaven genoemd. Het aandeel van een gemeente in het gemeentefonds is kleiner naarmate het vermogen om belastingen te heffen groter is. De totale WOZ-waarde van objecten in de gemeente Woensdrecht is ten opzichte van de meicirculaire 2018 voor de gemeente Woensdrecht gestegen. De aanpassing van rekentarieven WOZ leidt dus tot vergrote belastingcapaciteit en daardoor minder inkomsten vanuit het gemeentefonds.
24	D66	47	We onderzoeken hoe duurzaam inkoop toegepast en uitgebreid kan worden. dit verankeren we in het inkoopbeleid. Waarom wordt bij de te ontwikkelen beleidsnota's het inkoopbeleid niet meegenomen? En waarom wordt het bij de belangrijkste bestuurlijke kaders niet genoemd?	Het actuele inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Woensdrecht is in werking getreden op 1 juli 2016. In dit beleid is vastgelegd dat het vierjaarlijks wordt geactualiseerd, derhalve in 2020. Indien de resultaten uit het onderzoek naar duurzame inkoop daartoe noodzaken kan daarvan worden afgeweken. Bij de programma- en productindeling van deze nieuwe raadsperiode is ervoor gekozen het product 'Inkoop' niet langer apart in de begroting op te nemen. Abusievelijk is daardoor ook het beleidskader niet vermeld. Het zal worden toegevoegd bij de overige bedrijfsvoering beleidskaders in programma 5 Bestuurskracht op pagina 64.
25	D66	49	Er wordt enkel gesproken over vervoer per auto. Heeft het college geen ambitie zoals wel in het collegewerk programma staat om het openbaar vervoer op een hoger niveau te brengen? En hoe vertaalt zich dat in de begroting?	Met weggebruikers word in deze iedereen bedoeld die gebruik maakt van de weg. Dus niet alleen auto maar ook OV en fiets. In het openbaar vervoer zijn wij afhankelijk van de Provinciale concessie en de concessiehouder (nu nog Arriva). Wij brengen onze wensen in bij Arriva en straks voor de nieuwe concessie kunnen we input leveren voor het programma van eisen. In het geval van openbaar vervoer is het gebruik ervan bepalend. Buslijnen die niet of nauwelijks gebruikt worden verdwijnen op termijn en daar waar meer behoefte aan vervoer is worden meer bussen ingezet. Het openbaar vervoer maakt geen deel uit van onze begroting maar van die van de Provincie.
26	D66	52	Parkeerplaats Korteven; waar is de € 200,000 op gebaseerd? Betaalt de Provincie op RWS niet mee aan de uitbereiding van de carpoolplaats?	Het bedrag is gebaseerd op een raming die gemaakt is voor het aanleggen van ± 95 parkeervakken. Er is dan gekozen om de parkeerplaats in zijn geheel te verplaatsen en de oude carpool eventueel om te vormen tot een snellaadstation voor elektrische voertuigen. Er is contact geweest met RWS. Zij betalen hieraan niet mee. Bij RWS en de Provincie is gezocht naar subsidiemogelijkheden. Deze zijn er niet. De Provincie betaalt in die zin mee dat wij de grond die benodigd is, voor €1 kunnen kopen.

Nr*	Fractie	Pg.	Vraag	Antwoord
27	D66	68	Er wordt gesproken over het digitaliseren van 12 diensten. Welke diensten zijn dit? Hoeveel diensten blijven er nog over die na 2019 nog digitaal moeten gaan?	De 12 diensten bestaan uit: Afvalcontainer aanvragen (in overleg met Saver) Saver-pas (in overleg met Saver) Gebruik openbare straat Bezwaarschrift indienen (AWB) Gehandicaptenparkeerkaart Evenementvergunning aanvragen Rioolaansluiting Zorg- en ondersteuningsvraag stellen Adresonderzoek Aansprakelijkstelling Kansspelvergunning Inzage bouwdossiers / Bouwtekening opvragen Het niveau van digitale dienstverlening voor gemeenten wordt weergegeven in de Monitor Doelgerichte Digitalisering van de VNG (te volgen op waarstaatjegemeente.nl). op dit moment scoren we een percentage op van 71% (het landelijk gemiddelde is 76%.), komende van 54%. Indien we de digitalisering van hierboven vermelde 12 diensten hebben gerealiseerd, zijn alle diensten die onderzocht worden in de monitor gedigitaliseerd. Daarnaast wordt nog een aantal andere diensten, waar in onze optiek behoefte aan is, digitaal aangeboden zoals aanvraag verstrekkingsbeperking en formulier vooroverleg.
28	D66	71/82	Transitie van waarderen op inhoud van gebruikersoppervlak. Zie ook paragraaf 2 blz. 82. heeft de transitie naast een extra bijdrage ook gevolgen voor de werkzaamheden bij de gemeentelijke organisatie? En zo ja welke? Wie levert de gewenste gegevens over gebruikersoppervlak woningen aan? Geeft deze transitie aanleiding om bouwdossiers en bouwtekeningen versneld te gaan scannen, zodat digitaal gebruik door de gemeente, BWB en publiek geregeld wordt?	De bijdrage is bedoeld voor de extra werkzaamheden om de gebruikersoppervlakte vast te stellen en vast te leggen. Het vaststellen van het gebruikersoppervlak gebeurt in eerste instantie geautomatiseerd. Als de uitkomst buiten de door de waarderingskamer gestelde marges valt is dossieronderzoek door de gemeente nodig om het gebruikersoppervlak vast te stellen. Met Bergen op Zoom en Halderberge zijn we op dit moment aan het bekijken of het haalbaar is om alle nog niet digitaal beschikbare bouwvergunningen te digitaliseren zodat onder andere het vaststellen van het gebruikersoppervlak eenvoudiger wordt.
29	D66	112	Er wordt door het college gesproken over gewenste uitbereiding van de formatie. D66 leest dat een aantal tijdelijk en aantal vast in dienst zullen worden genomen ten behoeve van de uitbreiding formatie. Graag ziet D66 een overzicht met exacte aantallen en fte's en D66 vraagt zich af hoe lang tijdelijk is?	Voor een overzicht van de formatieuitbreiding 2019 op programmaniveau verwijzen we u naar de tabel in bijlage. Volgens de begrotingsregels betekent tijdelijk een periode van maximaal 3 jaar. In de praktijk wordt een termijn van twee jaar gehanteerd.
30	D66	78	De indicatoren die een overzicht geven over de formatie geven aan dat Woensdrecht nu al boven de toegestane formatie zit. Wie bepaalt de toegestane formatie? En kan Woensdrecht met het voornemen om in formatie verder uit te bereiden verder over deze grens heen gaan zonder dat daar gevolgen voor zijn? Wat zal het nieuwe cijfer van de indicator zijn na uitbereiding van de formatie?	Formatie is de raming -op enig moment- van de personele inzet welke het college nodig acht om de begrote resultaten te realiseren. Zij wordt vast- en bijgesteld door het college, binnen de (financiële) kaders die de raad ter beschikking heeft gesteld. Zolang de werkelijke bezetting binnen deze kaders wordt opgevangen heeft dat geen verdere gevolgen. Met uw vraag realiseren wij ons dat de toevoeging 'toegestane' verwarring wekt. In de definitieve versie van de programmabegroting en t.b.v. volgende P&C producties zullen wij derhalve de terminologie aanpassen in ‘geraamde formatie’ en 'werkelijke formatie'. In de gepresenteerde indicator van 6.4 is reeds rekening gehouden met de formatie-uitbreiding.
31	D66	38	Grondbeleid; wat is de verklaring van de flink mindere baten en ook lasten in de komende jaren?	De baten en lasten voor begrotingsjaar 2018 veroorzaken hier een afwijkend beeld vanwege de opbrengsten van de grondexploitatie Centrum Hoogerheide zoals grondverkoop Aldi, het parkeerterrein en de appartementen. Voor 2019 en 2020 wordt rekening gehouden met de opbrengsten vanuit de grondexploitatie Verlengde Duinstraat en Noordrand Ossendrecht. Alle vier de grexen van onze gemeente zijn in juli jl. voorafgaand aan het opstellen van de begroting, geactualiseerd inclusief prognose van de winstuitnames. Dat ziet u terug in de cijfers en is verder toegelicht in de paragraaf Grondbeleid.

Nr*	Fractie	Pg.	Vraag	Antwoord
32	D66	61	Netto arbeidsparticipatie is in vergelijking met andere gemeentes en geheel Nederland en stuk lager. Hoe komt dit en wat kunnen wij hier aan doen?	De netto participatiegraad is het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de potentiële beroepsbevolking (beroepsbevolking en niet-beroepsbevolking). Er zijn verschillende variabelen die de participatiegraad beïnvloeden. De oorzaak van de lagere participatiegraad kan in ieder geval niet worden gevonden in het **aantal banen.** De gemeente Woensdrecht heeft immers meer banen per 1000 inwoners dan gemeenten van een vergelijkbare grootte. De oorzaak ligt bovendien niet in een hogere werkloosheid: De werkloosheid in onze gemeente is namelijk gelijk aan het percentage in gemeenten van vergelijkbare grootte (3,9%) en lager dan het landelijke cijfer (www.waarstaatjegemeente.nl). Daaruit kan worden geconcludeerd dat het verschil in de netto participatiegraad moet worden gezocht in de '**beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt**'. In de BBV-indicator wordt immers de werkzame beroepsbevolking afgezet tegen de potentiële beroepsbevolking (alle mensen die, gekeken naar hun leeftijd, in aanmerking komen om te werken). Dit wil echter niet zeggen dat deze volledige populatie beschikbaar is om te werken. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan arbeidsongeschiktheid. De gemeente Woensdrecht behoort volgens de laatst beschikbare cijfers (2016) echter tot de categorie gemeenten met de laagste arbeidsongeschiktheidspercentages (https://www.volksgezondheidenzorg.info). Dan resten nog de personen die er bewust voor kiezen om niet deel te nemen aan het arbeidsproces. Hierbij kan worden gedacht aan jongeren die langer doorleren, vroegtijdig gepensioneerden, gezinnen met éénverdieners etc. Het is de vraag in hoeverre we hier als gemeente altijd invloed op kunnen en willen uitoefenen. We juichen het bijvoorbeeld toe dat jongeren studeren. Waar we dit wél willen, doen we dit door bij te dragen aan de randvoorwaardien die beïnvloeden of iemand wel of niet wil werken, zoals de toegang tot kwalitatief goede voorschoolse voorzieningen.
33	D66	99	Netto schuldquote; er wordt gesproken over stijging van de lening portefeuille. Over welke leningen spreken we?	Hiermee worden de leningen bedoelt die de gemeente afsluit in het kader van haar financieringspositie. Voor 2019 is de verwachting dat op grond van de huidige liquiditeitsprognose één nieuwe geldlening moet worden aangetrokken van € 3,5 miljoen. Zie de toelichting op pagina 106 van de paragraaf Financiering.
34	CDA		Uitbreiding Formatie: Kan het college ons inzicht geven in de kwantitatieve analyse van het onderzoek waaruit blijkt dat de uitbreiding van de formatie voor de uitvoering van de duurzaamheidsvisie noodzakelijk is?	In de afgelopen jaren was de formatie voor milieu/afval beperkt beschikbaar binnen onze organisatie. Er is een inschatting gemaakt van benodigde formatie voor de uitvoering van de opgave duurzaamheid. Dit kwam, in combinatie met de taken op het gebied van afval, op een benodigde uitbreiding van 0,5 fte.
35	CDA		Op welke manier werd de noodzakelijke bezetting bepaald voor ondersteuning van dorpsplatforms?	De bezetting is bepaald op basis van de werkelijke ondersteuning die de afgelopen periode is geboden. Deze ondersteuning is nu binnen formatie geplaatst.
36	CDA	18	Op welke manier worden de vrijgekomen taken i.v.m. het vervallen van de centrumgemeenteconstructie opnieuw ingevuld ? Is dit meegenomen in de begrote verhoging van de formatie?	In november 2017 is door de raad het “”Regionaal Plan van aanpak 2020 regio West-Brabant West” (6 gemeenten) vastgesteld. Het vervallen van de centrumgemeenteconstructie zal in plaats van 2020 waarschijnlijk 2021 worden. Hoe deze taken de komende jaren ingevuld gaan worden, wordt de komende periode verder uitgewerkt. Het betreft o.a. het inrichten van de lokale toegang , het beschikken over een lokaal basispakket aan ondersteuningsmaatregelen maar daarnaast ook afspraken over regionale voorzieningen zoals het OGGZ team en de Maatschappelijke Opvang. Het is het op dit moment nog te vroeg om aan te kunnen geven welke consequenties het vervallen van de centrumgemeenteconstructie heeft voor de formatie.
37	CDA	18	Is onderzocht op welke manier de verdere digitalisering binnen de gemeente het aantal formatieplaatsen positief kan beïnvloeden?	Dit is niet concreet onderzocht. Digitalisering heeft op langere termijn een positief effect op de formatie. Zo is bij de invoering van het zaaksysteem ook een taakstelling opgenomen. Digitalisering betekent dat er andere kennis nodig is, meer software ontwikkeling, actualisatie en onderhoud, wat extra middelen en personeel vraagt. Op dit moment is nog niet bekend hoe deze baten en lasten zich tot elkaar verhouden.
38	CDA	21	Wat wordt precies bedoeld met het escalatiemodel huisuitzettingen? Kunt U concrete voorbeelden geven van baten/kosten?	Vanuit het Armoedepact is preventief beleid opgesteld om huisuitzettingen binnen de gemeente Woensdrecht te voorkomen. Het opgestelde proces ‘escalatiemodel huisuitzettingen’ draagt hieraan bij. Continuïteit, directe beschikbaarheid en outreachende inzet van maatschappelijk werkers zijn belangrijke voorwaarden om dit beleid uit te kunnen voeren. Om efficiënt en effectief op te treden wordt binnen het escalatiemodel naast huurachterstanden ook bekeken of achterstanden op water of zorgpremie aan de orde zijn en of deze meegenomen worden. Door middel van persoonlijk contact en direct erop af te gaan vinden er minder ontruimingen plaats en loopt de schuldenlast minder op. Beoogd wordt om problematische schuldensituaties in een vroeg stadium te signaleren en te voorkomen dat inwoners van de gemeente dakloos worden als gevolg van de schuldenproblematiek. De inzet binnen het escalatiemodel vraagt zo’n € 33.000 op jaarbasis. De maatschappelijke kosten voor een ontruiming van één huishouden worden daarentegen op gemiddeld € 100.000 geschat.
39	CDA	31	Zijn in de begrote investeringen 2019 mogelijk extra kosten opgenomen in het kader van verdere verduurzaming? Welke zijn dit?	In de begrote investeringen 2019 zijn geen extra kosten opgenomen in het kader van verdere verduurzaming. Hiervoor zullen deels bedragen vanuit reeds aanwezige budgetten worden geïnvesteerd. Daarnaast zal er een doorkijk worden gemaakt naar hoe duurzaamheid verder kan worden meegenomen in toekomstbestendigheidsmaatregelen en welke investeringsbedragen hierbij horen. De hoogte van het (te investeren) bedrag is hierbij afhankelijk van besluitvorming.
40	CDA	33	Wat is de reden dat Woensdrecht in vergelijking met andere gemeenten meer WMO-cliënten met maatwerkarrangement heeft?	Er is geen directe oorzaak te benoemen waarom het aantal Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement in de gemeente Woensdrecht hoger is ten opzichte van de spiegelinformatie. Ten opzichte van de tweede helft 2016 en de eerste helft 2017 is, ondanks een lichte verschuiving tussen de maatwerkarrangementen, het aantal Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement stabiel gebleven. Het uitgangspunt is dat iedereen die dit nodig heeft zorg en ondersteuning op maat krijgt.

Nr*	Fractie	Pg.	Vraag	Antwoord
41	CDA	52	Is enigszins bekend wanneer de uitbreiding van de parkeerplaats Korteven is gerealiseerd?	Ons streven is voor de zomervakantie 2019 de carpool te realiseren. Echter zijn wij afhankelijk van het overnemen van de grond van de Provincie.
42	CDA	60	Afvalinzameling :De variabele kosten van afvalinzameling worden verhoogd . Hoe staat het beter scheiden van afval in verhouding met de verlaging van de kosten ? Gezien de indicatoren op pag. 61 staat Woensdrecht op een goed niveau in relatie tot andere gemeenten . Is verdere verhoging van het variabele deel (en scheiding) realistisch? Welke maatregelen treft de gemeente Woensdrecht hier zelf in?	De komende periode worden er diverse maatregelen in beeld gebracht met de daarbij behorende kostenaspecten. Aan de hand van verschillende denklijnen zal bekeken worden hoe de tariefstelling op een verantwoorde en realistische wijze plaats kan vinden.
43	CDA	67	Het college zet in op versterking van openbare orde en veiligheid. Hierdoor verhogen de noodzakelijke middelen structureel. Hoe is het te verklaren dat de handhaving geen structurele verhoging met zich meebrengt?	Dit komt omdat buurtbemiddeling voorheen door het team handhaving zelf werd uitgevoerd en nu door een derde partij. De kosten worden nu gemaakt onder het product veiligheid terwijl in het team handhaving meer capaciteit vrijkomt.
44	CDA	82	Op welke manier zijn de belastingtechnische maatregelen op gebied van hondenbelasting zichtbaar en in evenwicht tussen opbrengsten en kosten?	Een overzicht van de opbrengsten van de hondenbelasting versus de kosten is niet in de begroting opgenomen. Op pag. 89 treft u de begrote opbrengsten van hondenbelasting. Op p. 3 van het raadsvoorstel bij de belastingverordeningen treft u de begrote kosten voor 2019. Daarmee is weer een stap gezet om te komen tot een kostendekkend niveau in 2020.
45	CDA	61	De variabele kosten van afvalinzameling worden verhoogd. Hoe staat het beter scheiden van afval in verhouding met de verlaging van de kosten? Gezien de indicatoren op pag. 61 staat Woensdrecht op een goed niveau in relatie tot andere gemeenten. Is verdere verhoging van het variabele deel (en scheiding) realistisch. Welke maatregelen treft de gemeente Woensdrecht hier zelf in?	Herhaling van vraag 42, abusievelijk tweemaal opgenomen. Om nummering in stand te houden nu laten staan.
46	VVD	12	Hoe hoog zijn de verwachte tekorten van het sociaal domein in de komende jaren?	De meerjarige saldi voor Programma 1 Sociaal domein zijn te vinden in de tabel op pagina 20 van de Programmabegroting 2019. Onderdeel daarvan is de werkbegroting Sociaal Domein. De daarin voorziene tekorten kunnen -indien de raad daartoe besluit- worden opgevangen door de reserve Sociaal Domein en bedragen: 2018: tekort €328.000 2019: tekort €397.000 2020: tekort €110.000 2021: tekort € 128.000 2022: tekort €15.000 Totaaltekort € 978.000
47	VVD	26	Vergroten van mogelijkheden voor mantelzorgers om hun zorgtaken tijdelijk aan iemand anders over te dragen dmv respijtzorg. Hoe wilt de wethouder dit gaan vergroten met professionals of vrijwilligers. Vaak zijn zieke mensen eenkennig en zo gewend aan de zorg van dezelfde persoon (personen).	Respijtzorg voor mantelzorgers kan op verschillende manier worden ingezet en vraagt voor iedere casus een andere aanpak. Het mantelzorgsteunpunt van de Brede Welzijnsinstelling is hierin de spil in het web en gaan we verder doorontwikkelen. Bij respijtzorg kunnen vrijwilligers de zorgtaken (tijdelijk) overnemen, zodat de mantelzorger er even tussenuit kan. Wanneer er sprake is van een langere aaneengesloten periode (bijvoorbeeld vanwege vakantie) kan er vaak tijdelijke zorgvervanging worden ingezet vanuit het (aanvullende) pakket van de zorgverzekeraar. Is er sprake van een indicatie, dan kan vanuit de Wmo dagbesteding worden aangeboden aan de hulpbehoevende waardoor de mantelzorger wordt ontlast. De komende jaren zal het aantal mantelzorgers in onze gemeente alleen maar toenemen. Daarom onderzoeken we de behoefte om mantelzorgvervanging als apart maatwerkvoorziening binnen de Wmo aan te bieden.
48	VVD	33	1.9 Indicatoren. WMO clienten met een maatwerkarrangement in 2e helft 2017 met 62 per 1000 inwoners is hoog tegenover nederland en vergelijk met dezelfde type gemeente. Is dit te verklaren?	Er is geen directe oorzaak te benoemen waarom het aantal Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement in de gemeente Woensdrecht hoger is ten opzichte van de spiegelinformatie. Ten opzichte van de tweede helft 2016 en de eerste helft 2017 is, ondanks een lichte verschuiving tussen de maatwerkarrangementen, het aantal Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement stabiel gebleven. Het uitgangspunt is dat iedereen die dit nodig heeft zorg en ondersteuning op maat krijgt.
49	VVD	43	Milieu en duurzaamheid. Inwoners voelen zich ondersteund in het nemen van energiebesparende maatregelen. In welke mate? Zijn er rapporten hierover hoe de inwoners dit zien?	Nee, er zijn geen rapporten over hoe inwoners de ondersteuning zien. De mate van ondersteuning waar behoefte aan is, was onderwerp van gesprek tijdens de duurzaamheidsbijeenkomsten in het kader van de Duurzaamheidsvisie en het uitvoeringsprogramma. De maatregelen die worden genoemd in het programma, zoals het aanbieden van energiescans en onderzoek naar het opzetten van een fonds voor energiebesparingsleningen, zijn gewenste ondersteuningsmaatregelen. De mate van ondersteuning die inwoners ervaren, en de verwachtingen daarvan, zullen per situatie en per initiatief verschillen. Het college wil daarom in gesprek blijven met inwoners over dit thema door persoonlijk contact en tussentijdse bijeenkomsten. Dan kan in beeld worden gebracht hoe de ondersteuning wordt ervaren en welke aanvullende maatregelen eventueel nodig zijn.
50	D66		N.a.v. financiële commissie: De heer van Essen vraagt of er winst te behalen valt in specifieke afvalstromen. De heer van Essen vraagt zich af of daarnaast extra gestuurd kan worden op betere inzameling van stromen die geld opleveren; het beter scheiden van deze stromen levert dan mogelijk meer op.	Een overzicht met diverse afvalstromen, waarvoor een vergoeding wordt ontvangen treft u als aparte bijlage bij deze antwoorden aan.
51	AKT		N.a.v. financiële commissie: Ook de heer Mathijssen wil een splitsing in de verschillende afvalstromen van de milieustraat en hoeveel daarvan wordt aangeboden.	Een overzicht met diverse afvalstromen van de milieustraat treft u als aparte bijlage bij deze antwoorden aan.

Nr*	Fractie	Pg.	Vraag	Antwoord
52	D66		N.a.v. financiële commissie: Is er een trend zichtbaar in het aantal meldingen over illegale dumpingen i.r.t. de wijze van afvalinzameling?	In 2018 is tot op heden geen piek waarneembaar in de illegale dumpingen. Wel zijn er in september iets meer meldingen over gedumpt afval rondom de ondergrondse plastic perscontainer. Deze container vereiest een Saverpas om het plastic afval te deponeren. O.a. burgers die hun pas vergeten zetten de afvalzak er dan naast. Het wijkteam of Saver zorgt dat dit wordt opgeruimd. Via de Woensdrechtse Bode en social media wordt aandacht gevraagd voor het feit dat de burger zijn Saverpas nodig heeft voor de ondergrondse plasticperscontainer.
53	AKT		In het voorjaar van 2014 meldde wethouder de Waal dat de bezuiniging op de personele bezetting gerealiseerd was. Die bezetting was toen afgerond 118 fte. Inmiddels is de bezetting weer flink gegroeid en gestegen tot 135,45 fte per 31-12-2017. Het is daarmee ook voor het eerst dat de bezetting fors groter is dan de formatie van 128,6 fte (is toegestane bezetting). In kosten gaat het om ca € 0,5 mln Kan de portefeuillehouder aangeven op welke wijze de bovenformatieve bezetting gefinancierd wordt en wanneer de raad daarmee heeft ingestemd?	Feitelijk gaat deze vraag niet over de begroting 2019 maar over de eerder behandelde jaarstukken 2017. In 2017 is de overschrijding van de werkelijke formatie opgevangen binnen de (financiële) kaders zoals gesteld door de raad. Op grond van de financiële verordening was een verdere toelichting in de jaarstukken 2017 niet noodzakelijk.
54	AKT		Streven is de formatie en ook de bezetting te laten stijgen tot 141,3 fte per 31-12-2019. Kan de wethouder – met als startpunt de bezetting van 118 fte per 31-12-2014 – aangeven wat er tot 31-12-2019 aan functies is/zal vervallen en welke nieuwe functies zijn/zullen ontstaan? Hierbij per functie aan te geven het schaalniveau (H, M, L)** en het werkterrein. Mutaties kunnen afgerond worden op 0,5 fte en mutaties kleiner dan 0,25 fte kunnen buiten beschouwing gelaten worden.** H= Hoog = schaal 13 en hoger M= Midden = schaal 9 t/m 12 L= Laag = t/m schaal 8	De formatie wordt continue geactualiseerd op basis van veranderende wetgeving, ontwikkelingen en ambities. Denk daarbij sinds 2015 aan de decentralisaties Sociaal Domein, vereisten van de Provincie om projectleiders in de personele begroting op te nemen, de doorontwikkeling 2017 en veranderende wetgeving zoals de AVG. In de begroting 2019 is een uitbreiding voorzien zoals uitgesplitst weergegeven in de tabel bij vraag 30.